

Adroddiad crynodeb i rieni a gofalwyr ar Ysgol Gyfun Treforys

Dyddiad yr arolygiad: Medi 2024

gan Estyn, Estyn, Arolygiaeth Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Crynodeb

Mae Ysgol Gyfun Treforys yn meithrin ymdeimlad cryf o gymuned. Mae staff wedi ymrwymo i gynorthwyo disgyblion a'u teuluoedd i wella'u lles a'u cynnydd mewn dysgu. Caiff hyn ei ategu gan weledigaeth glir y pennaeth ar gyfer creu ethos cynhwysol sy'n gwerthfawrogi'r cyfraniad a wna'r gymuned gyfan tuag at fywyd yr ysgol. Mae hyn wedi helpu rhoi'r ysgol yn ganolog i'w chymuned a darparu lefelau uchel o ofal, cymorth ac arweiniad ar gyfer ei disgyblion a'u teuluoedd. O ganlyniad i'r ethos gofalgwr hwn, mae llawer o ddisgyblion yn teimlo'n ddiogel ac yn rhydd rhag bwlio.

Yn y rhan fwyaf o wersi, mae perthnasoedd cadarnhaol rhwng staff a disgyblion. Mae hyn yn helpu disgyblion i ymgysylltu'n dda ar ddechrau wersi. Mae mwyafrif yr athrawon yn cynllunio gweithgareddau gyda lefel briodol o her, yn rhoi esboniadau clir, ac mae ganddynt ddisgwyliadau addas o gynnydd a chyfranogiad disgyblion. Yn y wersi hyn, mae disgyblion yn gwneud cynnydd cadarn yn eu dysgu. Mewn ychydig o wersi, mae disgyblion yn gwneud cynnydd cryf oherwydd addysgu effeithiol sy'n symbylu eu hymgysylltiad ac yn herio'u dealltwriaeth a'u meddwl. Mewn lleiafrif o achosion, mae diffygion mewn addysgu sy'n golygu bod disgyblion yn gwneud cynnydd cyfyngedig ac yn aml yn mynd yn oddefol yn eu dysgu. Yn y wersi hyn, mae athrawon yn aml yn cynllunio tasgau nad ydynt yn heriol, yn rhoi gormod o gymorth i ddisgyblion, ac mae ganddynt ddisgwyliadau rhy isel o'r hyn y gallant ei gyflawni.

Mae'r ysgol yn darparu cwricwlwm sy'n addas o eang a chytbwys ac yn cynnig ystod briodol o gyrsiau ar gyfer disgyblion yng nghyfnod allweddol 4 a'r chweched dosbarth. Caiff y cwricwlwm hwn ei gyfoethogi trwy ystod eang o glybiau ac ymweliadau allgyrsiol. Er bod staff wedi dangos ymrwymiad i ddatblygu eu Cwricwlwm i Gymru, ni chaiff darpariaeth yr ysgol ar gyfer datblygu medrau llythrennedd a rhifedd disgyblion yn raddol ei chynllunio na'i chydlynu'n strategol. O ganlyniad, ni chaiff disgyblion ddigon o gyfleoedd i gymhwyso neu ddatblygu eu medrau ochr yn ochr â'u dealltwriaeth bynciol.

Mae disgyblion yn y chweched dosbarth yn mwynhau bod yn rhan o gymuned yr ysgol. Yn gyffredinol, maent yn ymgysylltu'n gadarnhaol mewn wersi ac yn gweithio'n gynhyrchiol gyda'i gilydd.

Mae arweinwyr wedi sicrhau gwelliannau gwerthfawr mewn rhai agweddau ar waith yr ysgol, er enghraifft presenoldeb disgyblion. Mae presenoldeb disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim wedi gwella flwyddyn ar ôl blwyddyn ac yn cymharu'n ffafriol â lefelau mewn ysgolion tebyg. Yn ychwanegol, mae disgyblion o'r farn fod ymddygiad mewn wersi ac o gwmpas yr ysgol wedi gwella. Er gwaethaf hyn, nid yw arweinwyr ar bob lefel wedi cael digon o effaith ar nifer o feysydd pwysig, yn enwedig ar ansawdd yr addysgu a'r dysgu, a datblygiad graddol medrau disgyblion. Mae hyn oherwydd yr amrywiad yng ngallu arweinwyr i werthuso a chynllunio ar gyfer gwella ac oherwydd nad yw uwch arweinwyr wedi sicrhau bod arweinwyr canol yn cyflawni eu rolau'n effeithiol yn gyson. Er bod yr uwch dîm arweinyddiaeth wedi cael ei ad-drefnu yn ddiweddar iawn, nid yw arweinwyr ar bob lefel, yn cynnwys llywodraethwyr, yn ddigon clir am eu rolau a'u cyfrifoldebau. Yn ychwanegol, nid yw rolau uwch arweinyddiaeth wedi eu dosbarthu'n ddigon da, sy'n rhwystro gallu'r ysgol i sicrhau gwelliannau.

Mae'r cyfleuster addysgu arbenigol yn darparu amgylchedd gofalgwr lle mae disgyblion yn ymgysylltu â chwricwlwm gwerthfawr a phrofiadau dysgu buddiol sy'n eu cefnogi i wneud cynnydd cryf o'u manau cychwyn.

Argymhellion a beth sy'n digwydd nesaf

Rydym wedi gwneud 4 argymhelliad i helpu'r ysgol i barhau i wella:

- A1 Sicrhau bod hunanwerthuso yn canolbwyntio'n fanwl gywir ar effaith y ddarpariaeth ar ddysgu a chynnydd disgyblion
- A2 Mireinio rolau a chyfrifoldebau uwch arweinwyr fel eu bod nhw a llywodraethwyr yn dwyn staff i gyfrif yn llawn
- A3 Gwella effeithiolrwydd yr addysgu fel bod disgyblion yn cael eu herio'n gyson i wneud cynnydd cryf
- A4 Datblygu'r arweinyddiaeth strategol o ran medrau fel bod disgyblion yn cael ystod o gyfleoedd heriol a pherthnasol i ddatblygu eu llythrennedd a'u rhifedd ar draws y cwricwlwm

Yn unol â Deddf Addysg 2005, mae PAEF o'r farn bod angen gwelliant sylweddol ar yr ysgol hon. Bydd yr ysgol yn llunio cynllun gweithredu i ddangos sut bydd yn mynd i'r afael â'r argymhellion. Bydd tîm bach o arolygwyr Estyn yn ymweld â'r ysgol i fonitro cynnydd tua 12-18 mis ar ôl cyhoeddi'r adroddiad arolygu.

Os hoffech ddarllen mwy am werthusiad Estyn o'r ysgol, dilynwch y ddolen hon i'r [adroddiad llawn](#).

© Hawlfraint y Goron 2024: Gellir aildddefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei aildddefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 02/12/2024

Sylwer, efallai na fydd y ffotograffau sy'n cael eu dangos yn rhai o'r ysgol sy'n destun yr adroddiad hwn.